

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

SPALIO 5 - OCTOBER 5, 1981

NR. 18

LIETUVOS PASIUNTINYBEI

REIKALINGA SKUBI PARAMA

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMŲ VAŠINGTONE ATNAUJINIMO REIKALAI

Pagal ALT ir JAV LB valdybų pageidavimą, Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis š.m. spalio 11 d. priėmė šių organizacijų atstovus aptarti Lietuvos Pasiuntinybės rūmų remonto klausimus. Kai kurie neatidėliotini taisymai jau padaryti, o kitiems dar šį rudenį reikalingiems taisyms Pasiuntinybė lėšų neturi.

Dr. S.A. Bačkis 1981 m. spalio 11 d. ALT ir JAV LB valdybų atstovų priėmimo proga tuo reikalu pateikė šias pastabas:

"Esu labai dėkingas ALT ir JAV LB-nei už jų ryžtą pagelbėti Pasiuntinybės namo remontui padaryti, bet kartu apgailestauju, kad lig šiol nepavyko konkrečiais žygiais tai padaryti. Kaip Lietuvos atstovas laikau netinkama kištis į JAV lietuvių organizacijų tarpusavio santykius, bet man būtų labai malonu, jei lietuvių organizacijų tarpe būtų geriausi santykiai ir pasiekiami sutarimai visiems lietuviams svarbiais reikalais, kaip sakysim, ir Pasiuntinybės namo remonto klausimu.

Pasiuntinybės namo išlaikymo ir eventualaus jo remonto reikalas yra mano, kaip Lietuvos atstovo, pareiga. Dėl to ir eventualūs kontraktai su atitinkamomis firmomis tegali būti pasirašyti tik mano.

Kaip jau iš ankstyvesnių informacijų mūsų organizacijos praneštų žinoma - Pasiuntinybė gali priimti aukas Pasiuntinybės reikalams ir namo remontui. Gavusi aukas - Pasiuntinybė visuomet bus pasirošusi aukotojams pranešti - pasiūsti sąskaitas, kiek remontui yra apmokėta - išleista.

Pinigių sutelkimo ar aukų reikalas Pasiuntinybės remontui yra grynai organizacijų reikalas. Jei kas galės Pasiuntinybės remonto reikalu suteikti kokias specialistų paslaugas, patarimus - man bus labai malonu paslaugas suteikti ir priimti.

Svarbiausias dalykas šiuo metu yra - gauti aukų, pinigų paramai, kad reikalingiausi remonto darbai būtų padaryti, kiek galima greičiau".

Gi, ALT ir JAV LB atstovai matydami, kad tuoj pat skubiems remontams jau dabar reikalinga sutelkti apie 50,000 dolerių, o vėliau - ir daugiau, ir kad šiam organizaciniam darbui reikia ne tik lėšų, bet ir veiklių žmonių vykdymui, - po aptarimo padarė šį pareiškimą:

"ALTo ir JAV LB-nės atstovai, susirinkę 1981 m. spalio 11 d. Lietuvos Pasiuntinybėj, Vašingtone, dalyvaujant Lietuvos diplomatinės tarnybos nariams, iš klausė Lietuvos atstovo pranešimą ir sutarė Lietuvos Pasiuntinybės Vašingtone rūmų atnaujinimo darbe bendradarbiauti ir sudaryti šiam darbui bendrą talkos komitetą paritetiniu pagrindu iš ALTo ir JAV LB-nės paskirtų asmenų. Konkretios veiklos planų aptarimui bus vėliau suaukta Amerikos lietuvių organizacijų atstovų konferencija.

Manoma, kad Pasiuntinybei atnaujinti bus reikalinga 250,000 dolerių, iš kurių 50,000 dolerių reikalinga tuoj pat pastatui apsaugoti.

Sekantis ALTo ir JAV LB-nės atstovų pasitarimas numatyta Lietuvos Pasiuntinybėj š.m. lapkričio mėn.

Pasitarime dalyvavo Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis, generalinis konsulas A. Simutis, dr. D. Krivickas, ALTo atstovai - G. Lazauskas ir dr. J. Gečys ir JAV LB-nės atstovai - A. Gečys, V. Nakas ir A. Gureckas. (pas.) A.S.

Gečys, (pas.) G.J. Lazauskas".

ALT ir JAV LB atstovai apie tai informuos savo valdybas, kad toliau būtų tęsiami konkretūs darbai. Lietuvos Pasiuntinybės Vašingtone rūpesčiai, t. y. šiuo metu iškilęs neatidėliotinas rūmų atnaujinimas yra ne vienos kurios organizacijos, bet visų Amerikos lietuvių reikalas bei patriotinė pareiga.

Amerikos lietuvių visuomenė jau iš seno vieningai ėjo kartu su Lietuvos atstovybe Vašingtone, remiant Lietuvos nepriklausomybės kovas ir dabar - išlaisvinimą. Tikimasi, kad visuomenė išgirs Lietuvos atstovo balsą ir gausiai prisidės savo parama.

ALT INFORMACIJA

LIETUVOS PASIUNTINYBEI REIKALINGA SKUBI PARAMA

Esant skubiam reikalui, pageidaujama, kad organizacijos ir pavieniai tautiečiai, norintieji jau dabar prisidėti prie šiuo laiku reikalingiausio ir neatidėliotino Atstovybės rūmų Vašingtone remonto, aukas siųsti tiesiog Lietuvos Atstovybei (išrašant čekius LITHUANIAN LEGATION vardu) šiuo adresu.
Lithuanian Legation
2622 16th Street N.W.
Washington, D.C. 20009

ALT Inf.

SKUODIS BAUDŽIAMAJAME IZOLIATORIUJE

Biuletenis USSR NEWS BRIEF (1981 rugpj. 15) praneša, kad docento Vytauto Skuodžio bado streikas užtruko vieną dieną. Po to Skuodis buvo 15-ai parų uždarytas į baudžiamąjį izoliatorių. (ELTA)

SASNAUSKAS IŠSIŪSTAS Į TREMTĮ

Birželio gale ar liepos pradžioje Julius Sasnauskas baigė pusantrų metų bausmę Vilniaus KGB kalėjime, informuoja USSR NEWS BRIEF (1981 rugpj. 15). Surakintomis rankomis jis buvo lėktuvu išsiųstas į tremties vietą: 636600 TOMSKAJA OBL., POS. PARABEL, UL. SOVIETSKAJA, 147 a. Sasnauskas dirba santechniku. (ELTA)

LUKOŠEVIČIUS VĖL UŽDARYTAS Į PSICHIATRINĘ

Pernai į psichiatrines uždarytas ir paleistas Petras Lukoševičius šiuo metų sausio 22 d. vėl sugrąžintas į Naujosios Vilnios psichiatrines ligonines. (ELTA)

SUIMTAS ALGIMANTAS ANDREIKA

Bruselyje išėinančio biuletinio USSR NEWS BRIEF (1981 rugpj. 15) žiniomis, gegužės 25 d. Vilniuje buvo suimtas ALGIMANTAS ANDREIKA. Arešto dieną, jo būte, kur jis gyveno su žmona ir nepilnamečiu sūnumi, padaryta krata, kurios metu konfiskuoti keli LIETUVIŲ ARCHYVO numeriai. Andreika kalinamas pagal LSSR Baudžiamojo Kodekso 68-ą straipsnį ("anti-sovietinė agitacija ir propaganda").

Tą pat dieną Vilniuje padaryta krata pas Andreikos tėvus (nieko nerasta), taip pat pas buvusį Vilniaus aerodromo viršininką ROBERTĄ SEMĖNĄ ir ARDZIJAIUSKĄ, kurio būte rasta LKB KRONIKOS numeris ir kitos savilaidos. Ardziejauskas buvo sulaikytas, bet po dviejų dienų paleistas. (ELTA)

VALDAS ADAMKUS PASKIRTAS EPA ADMINISTRATORIUM

Jo žinioje 6 valstijų gamtos apsauga

INŽ. VALDAS ADAMKUS paskirtas JAV Vidurio Vakarų regiono Gamtos Apsaugos administratorium. Pažymėtina, kad inž. Valdas Adamkus anksčiau yra atstovavęs A.L.T. Sandarai Amerikos Lietuvių Taryboje ir buvo didelis Mykolo Vaidylos rėmėjas.

WASHINGTON, D.C. Prezidento Reagano administracija paskelbė, kad VALDAS ADAMKUS skiriamas JAV vidurio vakarų regiono Gamtos Apsaugos (US EPA) administratorium.

Adamkus yra karjeros pareigūnas, turintis didelę patirtį gamtos apsaugos srityje. Jo įnašas yra didžiai vertinamas šios srities specialistų JAV-se ir tarptautinėje bendruomenėje, - sakoma pranešime.

TRUMPAI IŠ VISUR

Lenkijos diplomatai Švedijoje suteiktos politinio pabėgėlio teisės.

Viduržemio jūroje nuskendo 5 JAV marinai.

Sovietų Ambasada Afganistane jau kelis kartus buvo apšaudyta.

Buvęs Illinois gubernatorius Dan Walker vėl žada kandidatuoti šioms pareigoms. Jis turės varžytis su A. Stevenson, o paskui su respublikonų kandidatu.

Sovietai pasigamino atominę raketą, kurios gali skristi iki 2500 mylių.

JAV nutarė sustiprinti radio propagandą prieš Kubos komunistinį režimą.

Lapkričio 30 d. turi prasidėti JAV ir sovietų derybos.

Du ginkluoti R. Vokietijos kariai pabėgo į Vakarų Berlyną.

Komeiny atsiųstiems "maldininkams" ėmus agituoti prieš valdžią, Saudi Arabija nebeįsileidžia iranėčiu.

Adamkus vadovaus didžiausiam JAV-ių regionui, į kurį įeina šešios valstijos su 45 milijonais gyventojų. Didieji ežerai ir tarptautinės sutarties su Kanada reikalai. Jis taip pat pasilieka ir Amerikos delegacijos pirmininku prie tarptautinės vandens apsaugos komisijos su Kanada. Per paskutinius 10 metų jis buvo regiono vice-administratorius, o prieš tai vadovavo Ohio baseino regionui Cincinnati mieste.

Prezidento Reagano administracija gamtos apsaugai ir toliau skirs didelį dėmesį, kad padaryta pažanga būtų tęsiama. Paskutiniojo dešimtmečio ekologinio sąjūdžio ir darbo dvasia yra gyva ir ši administracija dirbs su tuo pačiu entuziazmu, kad apsaugojus natūralius gamtos turtus ir užtikrinus jų išteklius sekančioms kartoms, - pareiškė Anne M. Gorsuch, US EPA administratorė. Adamkaus paskyrimas vadovauti vienam iš didžiųjų JAV-ių regionui užtikrina ekologinio darbo tęsimą ir sėkmingumą.

Valdo Adamkaus kandidatūrą rėmė beveik visi regiono valstijų gubernatoriai, senatoriai, visa eilė kongresmanų, valstijų ir miestų rinktieji pareigūnai, net ir pramonės atstovai. Didieji Čikagos laikraščiai CHICAGO TRIBUNE ir SUN TIMES pasisakė už Adamkų tų laikraščių vedamuosiuose straipsniuose. Taip pat labai teigiamą vedamąjį Adamkui paskyrė ir DETROIT FREE PRESS. 1978 metais V. Adamkus buvo apdovanojamas aukščiausiu JAV-ių gamtos apsaugos žymeniu-aukso medaliu. Šis įvertinimas buvo skirtas už jo iškilų darbą JAV-se ir už įnašą tarptautinėje plotmėje. Regiono įstaiga su 900 tarnautojų yra Čikagoje, Federaliniame pastate.

JAV unijų ir spaudos darbuotojai negavo vizų vykti į Lenkiją.

Anglų narai iš prie Murmansko 1942 m. vokiečių nuskandinto laivo iškėlė 370 plytas aukso, kurio 75% atidavė sovietams.

Grižęs į Lenkiją politinis pabėgėlis E. Baluka tuojaus buvo suimtas.

JAV norima dujų kaina pakelti net 25%.

Prez. Reagano žudiko Hinckley advokatai renka "įrodymus, kad jų klientas buvo psichiniškai nesveikas ir negali būti baudžiamas.

Sovietai turi 180 divizijų - 4,8 milijonų karių.

JAV laiskams pašto ženklai nuo lapkričio 1 d. kainuos 20 centų, atviru - tams 13 c.

Sovietai iš JAV žada 1982 metais gauti 23 milijonus tonų javų.

Prancūzija panaikino mirties bausmę. JAV nutarė teikti paramą Angolai ir Argentinai.

Lapkričio 7 - 8 d.d. Clevelande įvyks VLKCo seimas.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789
or (312) - 543 -8198.

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams..... \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

NUO RIETAVO IKI CHICAGOS

(Trumpa dr. Antano Kalvaičio gyvenimo apybraiža)

Antanas Kalvaitis gimė 1895 m. liepos 3 d. Rietave, Telšių apskr. Vargonininko J. Kalvaičio ir Onos Mastauskaitės sūnus. 1907 m. išvyko į Italiją, kur San Reme ir Florencijoje mokėsi muzikos. Besimokydamas skambino pianu įvairiuose Italijos ir Ispanijos orkestruose. Aukštąjį mokslą ėjo Fribourge ir Barcelonoje. Ekonomiką studijavo Komercijos institute Barcelonoje ir teisę de Paul universitete Chicagoje (JAV). Iš ten grįžo į Lietuvą ir dirbo Kauno miesto savivaldybėje vyr. buhalteriu. Paskui perėjo diplomatinėn tarnybą. 1926-28 m. konsulas Karaliaučiuje, 1928-36 m. konsulas Chicagoje (JAV). Čia 1932-33 m. organizavo Dariaus-Girėno skridimą į Lietuvą. 1936 m. XI. 1d. - 1938m. III. 15d. dirbo Užsienių reika-

lų ministerijoje (centre). 1939-40m. generalinis konsulas Klaipėdoje. Čia jis suvaidino išskirtiną vaidmenį atstovaudamas Lietuvos valstybinius reikalus prieš to meto Vokietijos vyriausybę. 1944 m. pasitraukė į Austriją. Po Vokietijos kapituliacijos persikėlė į Miuncheną. Čia 1945-49 m. buvo Miuncheno LB apygardos pirmininkas. Be to, buvo ryšininkas prie IRO Vokietijoje. Čia ypač daug rūpinosi tremtinių reikalais. 1949 m. VII. 15 d. atvyko į JAV-bes. Šiam iškiliam diplomatui ir visuomenės veikėjui - ekonomistui dr. A. Kalvaičiui ALT Sandaros 77 kuopa rengia š.m. gruodžio m. 5 d. 7 val. vakare Dariaus-Girėno legiono salėje iškilmingą pagerbimo vakarienę.

Lithuanian National League of America

VYTO UZNYS, PRES.
3752 W. 69th Place

Sandara Lodge #77
Chicago, Illinois 60629

(312) 582-0254

NUTEISTI DU LIETUVOS HELSINKIO GRUPĖS NARIAI

Birželio 25 d. nuteisti Lietuvos Helsinkio Grupės nariai, MEČISLOVAS JUREVIČIUS ir VYTAUTAS VAIČIŪNAS. Apie tai praneša USSR NEWS BRIEF (Briuselis, 1981 rugpj. 31). Abu apkaltinti religinių procesijų organizavimu, bet neprisipažino kaltais. Helsinkio Grupė teismo metu neminėta. Jurevičių LSSR Vyriausiasis Teismas Vilniuje nu teisė trims metams griežto režimo lageriuose. Jurevičius pareiškė, kad jam bus didelė garbė kalėti už ką buvo ar tebėra kalinami Stanelytė, Sadūnaitė, Kovaliovas ir Skuodis. Išklauses kaltinimo jis tarė: "Ačiū. Tai Dievo ir Lietuvos garbei". Širvintose Vaičiūnas buvo nuteistas 2,5 metų paprasto režimo lageriuose. Jurevičius ir Vaičiūnas buvo suimti š.m. kovo 25 d. (ELTA)

DR. J. VALAITIS GYDYTOJŲ PIRMININKAS

Amerikos Lietuvių Tarybos vice-pirmininkas dr. J. Valaitis lietuvių gydytojų suvažiavime buvo išrinktas Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininku. Dr. Valaitis yra medicinos mokslininkas ir veiklus lietuvis patriotas. Medicinos studijas išėjęs Kauno ir Tiubingeno universitetuose, specializavosi patologijoje ir dabar yra vyr. direktorius patologijos laboratorijos Liuteronų ligonije Park Ridge, Ill.

Taip pat jis yra Illinois universitete klinikinis patologijos profesorius. Yra parašęs daug studijinių straipsnių JAV medicinos žurnaluose.

Dr. Valaitis Alte atstovauja socialdemokratams, ilgametis Santaros-Šviesos veikėjas, energingas Lietuvių Fondo vadovybės narys.

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepiamą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSIPAŽINIMUI
vienas "Sandaros" numeris
siunčiamas nemokamai

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS;.....

SANDAROS REDAKCIJA
Redaktorius: G.J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreiša (polit.), P. Bružas (techn.).
Skyrių red.: Janė Bajerčienė (šeimininkų sk.), Vaclovas Prūsas (Pensininkų žinios), Antanas Adomėnas (English sect)
SANDAROS ADMINISTRACIJA
Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos darbo valandos: Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir 1 val. pp - 6 val. varare. (kitu laiku, esant svarbiam red. ir adm. reikalui, galima skambinti 312 - 543 - 8198.).

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chaplikas; Los Angeles - inž. Juozas Ruokis; Detroitė - Antanas Norus.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo prisidėti prie Sandaros darbų, prašomi pranešti red. ir adm. telefonais.

Pittsburgh, Pa.

IŠ SANDARIEČIŲ VEIKLOS

Pittsburghas yra vienas iš senųjų lietuvių apgyventų kolonijų. Čia nuo senų laikų veikia ištisa eilė lietuvių organizacijų. Iš jų bene veikliausios bus SLA kuopos ir Sandaros skyrius. Beveik tie patys asmenys sudaro vadovybę abejose organizacijose.

Spalio - October 3- Čia dieną Gertrudos ir Povilo Dargių Sodyboje įvyko Pittsburgho Lietuvių Tautinės Sandaros 36 kuopos susirinkimas, kuriam pirmininkavo Jonas Drąsutis.

Buvo padaryta eilė nutarimų, taip pat sudaryti planai prisirengimui prie Sandaros Seimo, kuris įvyks ateinančiais metais St. Petersburg, Floridijoje.

Išrinkta nauja Sandaros kuopos valdyba iš šių asmenų:
Jonas Drąsutis - pirmininkas, Angela Marmokienė - vice pirmininkė, Jurgis Žilinskas - protokolų sekretorius, Betty Žilinskienė - finansų sekretorė Albina Mačiulienė - išdininkė Povilas ir Gertruda Dargiai - izdo globėjais.

Į parengimų komisiją išrinkti: Frances Gavron, Viola Šimkūnaitė-Staney, Ona Ott ir Juliana Andriulionytė-Comley.

Po susirinkimo Gertruda Dargienė prirengė vakarienę. Po Vakarienes Pittsburgho sandariečiai dar ilgai šnekučiausi, aptardami įvairius visuomeninius bei tautinius reikalus.

Korespondentas

į darbą demokratuose, ALRK Susivienijime, ateitininkų sendraugiuose, Teisininkų draudijoje ir kitose lietuvių organizacijose. Alto vadovybėje yra nuo 1955 m., buvo gen. sekretoriumi ir nemažai prisidėjo prie Alto įstaigos plėtimo.

Studentų suvažiavimas Floridoje

St. Petersburg, Floridos Lietuvių Studentų Sąjunga kviečia visus studentus dalyvauti suvažiavime lapkričio mėn. 26, 27 ir 28 d.d.

Dienotvarkė

Ketvirtadienis:
12:00 val. registracija Holiday Inn.
9:00 " Susipažinimo vakaras (\$3.50)

Penktdienis:
9:00 val. Paskaita
9:30 " Norintiems Disney World ir Deep Sea Fishing (daugiau kaip 28 negali dalyvauti! Pirmieji 14 bus priimti iš ryto ir 14 po piet.)
4:00 Paskaita
7:00 LUAU-Holiday Inn (\$10.00)

Šeštadienis:
9:00 Paskaita
10:00 Laisvalaikis
3:30 Bendras susirinkimas
6:30 Coctails-Lietuvių klube
7:30 Banketas ir šokiai Lietuvių Klube (\$15.00).

Sekmadienis:
1:00 Lietuviškos šv. Mišios
2:00 Pietūs Lietuvių Klube, Dailininkų paroda.
3:00 Futbolo rungtynės.

Tie, kurie iš anksto užsiregistruos per paštą, registracijos kaina bus tik \$1.50, o kitiems tą savaitgalį kaina bus \$6.00.

Bus parodytas tipingas Floridos gyvenimas. Penktadienio vakare, šalia pliažo, vyks LUAU su pilna vakariene. Hawaiiečiai ir Hula šokėjos išpildys programą su šokiais.

Suvažiavimas vyks "Holiday Inn", 5300 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach FL. 33706, (813) 360-6911.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis pas Aleną Bobelytę, 4925 60-th Ave. South, St. Petersburg, Florida 33715. Tel. (813) 867-1650.

MĖNRAŠTIS 'SPEAK UP' ir jo redaktorius-leidėjas Giliaras Urbonas

Visažinantis Websterio žodynas šitaip aiškina "Speak Up" posakį: kalbėti aiškiai, kalbėti be rezervų, kalbėti atvirai.

Tokios taktikos laikosi Giliaro Urbono Torontė leidžiamas ir redaguojamas mėnraštis anglų kalba "Speak Up". Mėnraštis kalba apie Sovietų imperiją ir sovietinį imperializmą aiškiai, be rezervų, atvirai.

Kada nuolatos ieškome forumų, kur būtų našu prabilti į angliškai kalbančią visuomenę apie Sovietų fenomeną ir skausmingą Pabaltijo kazusą, mėnraštis "Speak Up" yra reikšmingas forumas. Jo doktrina yra politinis ir ekonominis realizmas. Mėnraštis imponuoja savo išvaizda, bendradarbių gausa, temų margumynu ir erudiciniu lygiu. "Speak Up" yra didoko tabloido formato, 24 puslapių, iliustruotas, aktualus, netrūksta taiklių politinių karikatūrų. Mėnraštis skelbia laisvąjį pasaulį vienijantį šūki: ruoškimės atremti, kol dar nėra vėlu, globalinės vergijos pavojui! Stambaus Torontė spaudinio "The Toronto Sun" (tiržas 200 000) vyr. redaktorius Peter Worthington, savo rašinyje apie "Speak Up" pareiškė: "Kanadoje nėra tolygus leidinio" ir: "Šis leidinys yra Gil Urbono sumanymo vaisius".

"Speak Up" medžiagos gausoj spindi ir domina politinio ir ekonominio gyvenimo mozaiką. Čia plačios pasaulinės problemos sueina su lokaliais klausimais. Bet mėnraštis nėra specifiskai kanadinis leidinys.

Dr. Vladas Šimaitis sukaktuvininkas

DR. VLADAS ŠIMAITIS

Savo posėdyje spalio 2 d. Amerikos Lietuvių Taryba pasveikino ir pagerbė savo ilgametį darbuotoją dr. Vladą Šimaitį, kuris šiemet sulaukė 70 m. amžiaus. Dr. Vl. Šimaitis yra Alto valdybos vicepirmininkas, žinomas visuomenininkas, kilęs iš Tauragės apskr., baigęs Žiburio gimnaziją Kražiuose 1931 m., Vytauto Didžiojo universitete 1936 m. gavo teisių diplomą, o 1947 m. Tiubingene - teisių daktaro laipsnį, Lietuvoje buvo notaras ir prokuroro padėjėjas.

1958 - 1959 gilino nekilnojamo turto ir šeimos teisių studijas Lojolos universitete. Išlaikęs atitinkamus egzaminus, Chicagoje atidarė nekilnojamo turto pardavimo įstaigą. Yra išsijungęs

CHICAGOJ
IR APYLINKĖSE

SĖKMINGA SANDAROS GEGUŽINĖ

Š. m. spalio 4 d. Vyčių salėje įvyko "Sandaros" rudeninė gegužinė. Susirinko gausiai svečių - pilna salė Dalyvavo Alto pirm. dr. K. Šidlauskas, kun. A. Trakis, RLB CV pirm. dr. V. Dargis, SLA veikėjas Mačiukas, Balfo veikėjai - Mackevičius, Vanagūnas, Grozvyda Giegraitytė ir daug kitų.

Svečiai vaišinosi skaniai šeiminkų paruoštu maistu ir gėrimais, kuriuos maloniai pateikė gegužinės koordinatorius Edvardas Boreiša, Skopas, Dumčius, Mišaišius.

Buvo ir dovanų paskirstymas, kurį sėkmingai pravedė Juozas Skeivys, o su dideliu pasisekimu bilietėlius loterijai išplatino p. Stasė Palekienė ir Jonas Kavaliauskas. Iš varžytinių buvo paleistas p. Buršteino padovanotas dekoratyvinis kailiukas, kurį laimėjo Vyto Uznyš.

Grojančią Kivėno orkestrui svečiai linksminosi iki vėlumų.

"Sandara" reiškia nuoširdžią padėką visiems atsilankiusiems ir tuo parėmusiems mūsų darbus. Ypatinga padėką priklauso šeiminkinei Irenai Pranckevičienei ir ponios Ašoklienei, Pocienei, Skopienei ir Vyšniauskienei už didelį pasišventimą mus visus skaniu maistu pavaišinusioms, taip pat ir už paaugotus pyragus p.p. Pranckevičienei ir Skopienei, ir už virtinukus p.p. Liepienei, Pranckevičienei ir Tautkienei.

Nuoširdi mūsų padėka visiems taip gausiai savo dovanomis parėmusiems dovanų paskirstymo pasisekimą.

Sandarietiškas aciū VISIEMS!

PAS RAMOVĖNUS

Paskutiniame šiais metais ramovėnų susirinkime, kuriam pirmininkavo Tamošiūnas, o sekretoriavo Juškaitis, Jonas Balčiūnas kalbėjo apie 1941 metų sukilimą, kuriame ir jis su 12 partizanų aktingai dalyvavęs.

Iškilius klausimui, ką vadinti giminingomis organizacijomis, nustatyta, kad savanoriai - kūrėjai, šauliai ir birutinkės.

Dėl nesklendimų ir teismų šaulių sąjungoje, gen. št. pulk. Dabulevičius paaiškino, kad šiuo metu niekas šaulių sąjungoje nėra suspenduotas, nes JAV teismas visiems rinktiems pareigūnams įsakė eiti pareigas iki sekančio atstovų suvažiavimo.

Spalių 31 d. Šaulių namuose įvyks ramovėnų 30-ties metų atkūrimo tremtyje sukaktuvinis balius su akademinė dalimi, minine programa ir kitais įvairumais. Šokiams gros Balio Pakšto orkestras. Maistas bus paruoštas

Lapkričio 1 d. bus iškilmės prie Lietuvos Laisvės Kovų Paminklo, kurias praves inž. K. Oželis.

S. Paulauskas

ONUTE, TU MUS PALIKAI

Rugsėjo 26 d. ryte suskambėjo telefonas su labai liūdna ir skaudžia žinia: "Mirė Onutė Aukers!"

Pagavo netikėtumas - "Ne", negalėjo taip įvykti?! "Taip, šį rytą 5-tą valandą". Prisėjo sutikti su pranešimu, nes draugė Sophia tikrai žinojo.

Taip ir skambėjo telefonai iki išgirdom per radio ir pamatė mirties pranešimą "Drauge".

Sekmadienį rugsėjo 27 d. - Onutė Aukers buvo pašarvota Evans koplyčioje - gėlėmis apsupta. Vainikų, gėlių gražiausių įvairiai supintų aplinkui koplyčios sienas. Gi lankytojų per dvi dienas eilėmis ėjo atsisveikinti su velione. Organizacijos, klubai, moterys praeidamos su rožėmis jaudino išsiskyrimą.

A.A. ONUTE AUKERS

Rugsėjo 29 d. anksti rytą, išsiverkė Dangus - smarkiai lijo, bet kaip 9-tą val. sustojo lyti ir Onutė išlydėta į Nativity B.V.M. Bažnyčia, kur jos karstas po balta drobule buvo suktas 4-rių kunigų. Klebonas Zakarauskas atlaikė gedulo pamaldas, giedant Mary Banky ir Genevieve Mažeikienei.

Ilga vilkstinė automobilių išlydėjo ją į tolimą kelionę į Queen of Heaven Mausoliejų.

Po atsisveikinimo maldų, velionės šeima pakvietė palydovus, kurių buvo virš 200, į Sharkos Villa Park restoraną gedulo pietums.

Onutė Aukers buvo puikaus charakterio ir labai miela asmenybė - mylėjo žmones, juos suprato ir gerbė jų išitikinimus. Buvo veikli organizacijoje, kol jos sveikata leido - Šv. Terešės, Šv. Kazimiero Rėmėjų, Šv. Kryžiaus Rėmėjų, 4 C club, Chicagos Liet. Moterų kl., Balzeko muziejaus moterų Gildai, 9 Bells ir kt.

Paliko liūdinčius vyrą Albertą Union Fed. Savings Ben'rovių prezidentą, sūnų Dr. James ir Robert ir šeimą, brolių John T. Janulį su šeima, kuriems reiškiau gilią užuojautą liūdėdama kartu.

Teodora Kuzienė

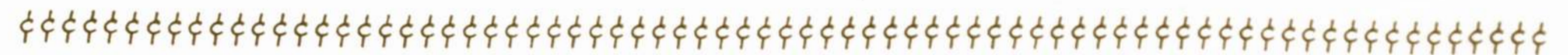
SANDAROS GEGUŽINĖJE

Nuotraukoje (dešinėje) matome virtuvės "štabą" su vyr. šeimininke p. Irena Pranckevičiene priešakyje. Iš kairės į deš.: O. Ašokliene, I. Pranckevičienė, I. Vyšniauskiene, N. Skopienė, gegužinės koordinatorius E. Boreiša, O. Pocienė. (Nuotr. C. Genučio)

ST. JOHN, INDIANA. Rugsėjo 16 d. pp Čiurinskų sodyboje įvyko RLB East Chicago, Ill. apylinkės gegužinė. Tai jau ne pirmą kartą šioje p. Čiurinskų sodyboje susirenkama. Ir šį kartą iš Chicagos ir Cicero buvo atvykę du autobusai svečių. Dalyvavo daug bendruomenės veikėjų: kan. V. Zakarauskas, Ignas Petrauskas, Ap. Skopas, Pocius, Juškevičiai, J. Balčiūnas, A. Repšienė, Ignas Serapinas, Mackevičius, ir daug kitų.

Nuotraukoje - dalis išvykos dalyvių, susirinkę pasitarimui bei pasidalinimui mintimis. (Nuotr. Ciprijono Genučio)

SANDAROS 77 kuopa, Chicagoje, gruodžio 5 dieną rengia banketą, kuriame bus pagerbtas buv. Lietuvos konsulas ANTANAS KALVAITIS. Banketas įvyks Dariaus ir Girėno salėje. Pradžią 7 val. vak. Įėjimas auka - \$ 15.00 asmeniui. Gros šokiams Neo-Liths orkestras. Dėl bilietų skambinti tel. 925-8744. Teodora Kuzienė.

ADOPTED DAUGHTER BORN
DECEMBER 15, 1952
in Kansas City, Mo. is searching
for her mother or info about her.
Call collect 913-632-6496.

ELEKTROS ĮRENGIMAI
PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.
Klaudijus Pumputis
4514 So. Talman Ave. Chicago, Ill.
Telefonas 927 - 3559

SKELBIMAS
Bridgeporte išnuojamas keturių kambarių butas, antrame aukšte.
Teirautis telefonu 927 - 1953

BRIDGEPORT DELICATESSEN
3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas
ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

Apdraudų Agentūra Tel.: 778-2233
Bell Realty & Bace Ins. Agency
Juozas Bacevičius
VALANDOS
Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų
6529 So. Kedzie Ave.
- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI iš WOPA 1490 KIL. AM
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00 - 4:30 val. po piet
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
7159 South Maplewood Avenue Tel.: HEMlock 4-2413
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC
2951 W. 63rd Street
Office - 436-7878
Res. 839 - 5568
CHICAGO, Illinois 60629
VLADAS SIMAITIS, J. D.
Registered Broker

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!
PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKA, CHICAGOJE
Ištaigos: 263-5826
Namų: 677-8489
NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

RAMUNĖ
DELIKATESŲ KRAUTUVĖ RESTORANAS
2547 West 69th Street, Chicago, IL 60629
Čia yra lietuviškų knygų, gaidų, plokštelių ir kt. lietuviškų kūrinių.
Telefonas 925 - 4254
Savininkai - Jonas ir Audronė Viktai

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
"LIETUVOS AIDAI"
Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ
KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare
Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA
ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.
WTIS 1110 AM BANGA.
Adresas: 2646 West 71-st St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

EDITOR
Antanas Adomenas
7151 South California
Chicago, Illinois 60629

LITHUANIA MUST BE FREE

Congressional Voices for Lithuania's Independence

TRIBUTE TO THE FRIENDS OF LITHUANIAN INDEPENDENCE

Washington, D.C. is not only the capital of the U.S.A., but also the center and hope of the entire free world. The U.S. government and the Congress are diligently protecting the rights of the captive nations and are an inspiration in their struggle for freedom and independence. The President of the United States and members of the Senate and House of Representatives, elected by free and democratic balloting, are sincere and influential promoters of freedom and democracy among nations.

Lithuanians, Latvians and Estonians will always remain grateful to the U.S. Congress who in 1954 formed a special Select Committee to Investigate Communist Aggression. This Committee after a thorough investigation of the procedure of the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union pronounced: "The evidence is overwhelming and conclusive that Estonia, Latvia and Lithuania were forcibly occupied and illegally annexed by the U.S.S.R.; that the elections conducted in July, 1940, were free and voluntary or that the resolutions adopted by the resulting parliaments into petitioning for recognitions as Soviet Republics were legal, are false and without foundation in fact." (Select Committee to Investigate Communist Aggression, House of Representatives, 83rd Congress, Third Interim Report, p. 8, 1954).

The United States not only does not recognize the incorporation of the Baltic States into the Soviet Union, but especially through Resolution of Congress insists that the Soviet Union has to withdraw its military and police forces and restore freedom to these enslaved countries.

The 96th Congress in its Concurrent Resolution 200 made a very important and impressive decision:

"... Whereas in 1954 the House of Representatives Select Committee to

Investigate Communist Aggression concluded that the Baltic States "were forcibly occupied and illegally annexed by the Union of Soviet Socialist Republics" and that "the continued military and political occupations of Lithuania, Latvia, and Estonia by the Union of Soviet Socialist Republics is a cause of dangerous world tensions which now beset mankind and therefore constitute a serious threat to the peace"; and...

"Whereas the peoples of the Baltic States are entitled to equal rights and self-determination as set forth in Principle VIII of the Helsinki Final Act and should be allowed to hold free elections conducted under the auspices of the United Nations after withdrawal of all Soviet military forces and political, administrative, and police personnel from the Baltic States; and

"Whereas the United States has consistently refused to recognize the unlawful Soviet occupation of the Baltic States...

"The President should, through such channels as the International Communications Agency and other information agencies of the United States government, do utmost to bring the matter of the Baltic States to the attention of all nations by means of special radio programs and publications.

"It is further the sense of the Congress that the President should use his good offices to make every effort to gain the support and cooperation of other nations for the realization of the independence of the Baltic States."

Lithuanians throughout the world are especially grateful to the U.S. Congress for annual commemorations of Lithuania's Independence Day in the U.S. Senate and House of Representatives. This has enormous value as a great political and moral support of a subjugated nation, struggling for freedom and independence.

It was enormously encouraging to hear in the speech of Senator Charles H. Percy, who sponsored the commemoration of Lithuanian Independence Day in the Senate, a statement of support:

"I am proud that America speaks up for the fundamental human freedoms and national integrity of the Baltic peoples... To the brave peoples of Lithuania, Latvia and Estonia, and to all my friends in the vibrant Baltic communities of the United States I say once again that I will never forget them."

Lithuanians have a steadfast feeling that all the members of the U.S. Senate and the House of Representatives will not forget them because they are so sincere in their support of the Lithuanian cause.

Over one million people of Lithuanian descent now residing in the United States are sincerely grateful for the words pronounced by the Honorable Frank Annunzio, who opened the commemoration of Lithuania's Independence Day in the House of Representatives on February 18, 1981: "I want to thank all of the Members who are joining me today to help focus attention on the plight of the

Lithuanian people who continue to struggle, to pray and work for the day when Lithuania can once again enjoy liberty." It was equally gratifying for Lithuanians to hear the statement of Congressman Annunzio, "assuring the courageous Lithuanians that our country continues to support their just aspirations for freedom and independence."

The Lithuanian American Council is extremely grateful to the members of the United States Congress for their support of the aspirations of the Lithuanian nation to be liberated from Soviet colonialism, from Moscow's domination. Lithuania was a free country, a member of the League of Nations. It is mature for independence and must not remain enslaved by Moscow.

The Lithuanian American Council, desirous that the statements of the members of the U.S. Senate and the House of Representatives, on the occasion of the commemoration of Lithuanian Independence Day be widespread, decided to publish these very inspiring declarations.

SPEAK UP

The democratic press is free. However, there are some publications freer than others. One such publication is SPEAK UP, a newspaper published monthly, 24 pages, in Toronto, Canada.

SPEAK UP concentrates on politics and economy but there are articles related to culture, social life, etc. Generally SPEAK UP contains articles and information which embraces North America with special accent on Canada: Chairman Pierre Trudeau; French Separatists; deep analyses of monetary system and so on.

All those who are interested in the political situation of North America will find SPEAK UP exceptionally informative and free from any suppression. We will send a sample copy on your request. Annual subscription \$10.00.

SPEAK UP, P.O. Box 272, Station "B", Toronto, Ontario MST 2W2, Canada.

JAU METAI KAI NETEKOME INŽ. K. KARAZIJOS

Kiekvieną kartą, kai tik atvežamas iš spaustuvas atspausdintas naujas "Sandaros" numeris ir jį ekspedijuoti susirenka "Sandaros" talkininkų būrelis, visuomet labai pasigendama uolaus ir pareigo to būrelio nario a.a. inž. Kazio Karazijos. Jis mus paliko maždaug prieš metus, praėjusių metų rugsėjo 25 d. Velionis K. Karazija rūpestingai talkininkavo "Sandarai" ilgiau negu ketverius metus ir jis buvo pirmasis, kuris iš to nedidelio talkininkų būrelio išskeliavo į amžinybę, deja, nebesulaukęs jo svajonių įsikūnijimo - grižimo į Kupiškį, Kauną ir Palemoną, laisvus nuo okupantų.

Tasai nedidelis "Sandaros" talkininkų būrelis jau pradėjo šeštuosius savo darbo metus. Per tuos praėjusius penkerius metus daug darbo valandų būrelio nariai yra paaukoję lietuviškai spaudai, nes jie gerai supranta spausdinto lietuviško žodžio reikšmę mūsų tautiniam gyvenimui. Kartu tenka pasidžiaugti ir pasididžiuoti labai gražiu to talkininkų būrelio tarpusavio sugyvenimu ir glaudžiais bičiulystės ryšiais. Daugelis jų anksčiau net nebuvo vienas su kitu pažįstami, bet tapę "Sandaros" talkininkais, nuolatos reguliariai kas dvi savaitės susitinkdami prie bendro darbo stalų, virto artimais bičiuliais. Viskas, ką jie iš "Sandaros" gauna, tai kuklios vaišės po kiekvieno numerio išekspedijavimo ir vienos kiek didesnės metinės vaišės kiekvienerių metų pabaigoje, kur talkininkai paprastai susirenka ir su savo šeimos nariais.

Žinoma, velionio Kazio vietą tame talkininkų rately greitai užėmė naujas narys, cicerietis, bet senieji jo bičiuliai negali užmiršti per anksti mus palikusių gero talkininko ir energingo patrioto inž. K. Karazijos. Juo labiau kad jis visų būrelio narių buvo mėgiamas ir gražiai vertinamas.

Ši metinė jo mirties sukaktis bu-

LAIŠKAI

D.G. Ponui Antanui Mazeikai
Baltic American Freedom League
Pirmininkui
P.O. Box 29657
Los Angeles, Ca 90029

Gerbiamas Tamsta,

Jūsų š. m. rugpiūčio 24 laišką, adresuotą VLKO valdybos pirmininkui tenka vėl man atsakyti.

Ankstyesniame š. m. rugpiūčio 4 VLKO laiške buvo nurodyta, kad centrinė pabaltiečių organizacija JAV yra Joint Baltic American National Committee (JBANC). Tamstos atsakymas nerodo, kad Jūsų vadovaujama grupė būtų stengusi savo iniciatyvą suderinti ir išvengti darbo dublikacijos.

Pinigai, kuriuos Jūsų grupė nori skirti komercinės bendrovės pastangoms nupirkti, būtų geriau panaudoti praplečiant lietuvių, latvių ir estų centrinių organizacijų darbą ir jų samdomų tarnautojų skaičių. Tai padidintų mastą ir padėtų vystyti jaunesnius darbininkus iš mūsų pačių tarpo.

VLKO š. m. rugpiūčio 4 laiške buvo buvo taip pat nurodyta, kad prieš angazuojantis svarbiam ir didelių išlaidų užsiėmimui, yra privalu nustatyti iš anksto konkrečius tikslus, jų vykdymo tvarkaraštį ir pramatyti metodus atsiekimams vertinti. Jūsų laiške šiuos klausimus neatsako ir nematyt, kad siūlomos pastangos skirtųsi nuo lig šiol pagrindinių organizacijų vykdomų uždavinių.

Tamstai perkėlus susirasinėjimą iš uždaro į viešos polemikos plotmę (ž. "Draugas", š. m. rugpiūčio 28, "Klaidina visuomenę") belieka tik patvirtinti, kad

VLKAS nepritaria jėgas skaldančiom nesusiderintam pastangom ir negali sutikti su pasiūlymais Lietuvos reikalų vykdymą paversti komercinėm bendrovėm.

Su pagarba

Liūtas Grinius
vp 1981 m. rugsėjo 24 d.

Nuorašai: Amerikos lietuvių spaudos redaktoriams

GAUSITE \$ 100.00 už atsiminimus (realius - ne pateikaujančius) apie EDITA VABALAITĖ, mano (mirusią lapkričio 22 -rą, 1980m.) žmoną. Ji buvo gailėstingoji seselė Hanau, Vokietijoje.

Atsiminimus siųskite man, adresu: Arėjas Vitkauskas, 309 Varick St., Jersey City, N.J. 07302.

VLIKO SEIMAS

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas įvyks Clevelande, š. m. lapkričio 6 - 8 dienomis Clevelando lietuvių namuose.

Lapkričio 6 d. vyks pradiniai pasikalbėjimai.

Lapkričio 7 d. po oficialiosios dalies bus pranešimai: Vliko Tarybos pirmininko, Vliko valdybos pirmininko ir valdybos narių, Vliko Kraštų įgaliotinių, Tautos Fondo pirmininko, valdybos pirmininko, Kanados Tautos Fondo pirmininko.

Taip pat bus vertinga dr. D. Krivicko paskaita - "VLIKO veiklos gairės

besikeičiančioje tarptautinės politikos konjunktūroje".

Lapkričio 8 d. Nutarimų priėmimas ir Seimo uždarymas.

VLKO Seimo metu bus ir koncertas - vakarienė Lietuvių Namuose.

LIETUVOS IŠLAISVINIMO MINTIS

TELYDI JŪSŲ VISUS DARBUS

TAU PALIKUS MUS

Tu augai, lyg girios ažuolas, išsišakojęs plačiai,
Nebijojai nei audrų, nei viesulų, nei kaitrų didžių.
Tu kilai į aukštį, lyg galiūnas, drąsiai,
Ir buvai laikomas vienas garbingų tėvynės sūnų.

Ir saulė, ir dangus tave glamonėjo,
Ir žvaigždės slapčiom mėnuliui šnabzdėjo:
- Žiūrėk, koks jis išdidus, tvirtas ir galingas!
Tik toks, tik toks mūsų tautai yra reikalingas.

Tu dvasia skrajojai su ereliais aukštai ir raginai tautą būti galingai - drąsiai. Netikėtai taip greitai palikai mus. Ašaras šluostom lydėdami į kapus...
Liuda Klausienė

(Šis Liudos Klausienės eilėraštis buvo paskaitytas St. Vanagūn, laidojant inž. Kazi Karaziją Chicago Lietuvių Tautinėse kapinėse.. Po to sugiedotas Lietuvos Himnas.)

INŽ. KAZYS KARAZIJA

vo paminėta pamaldomis bažnyčioje, kurias suorganizavo jo giminės. Į pamaldas atsilankė gražus būrys velionio Kazio bičiulių ir artiminių pažįstamų. Po pamaldų jo giminės, o vėliau ir būrelis artimesnių jo bičiulių, aplankė jo kapą Čikagos lietuvių tautinėse kapinėse ir padėjo ten puokštes gėlių.

Talk.

